

การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็ก: กรณีศึกษา
โรงเรียนบ้านเจ้าหลาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1
ENHANCING LEARNING MANAGEMENT IN SMALL SCHOOLS THROUGH
EDUCATIONAL TECHNOLOGY: A CASE STUDY OF BAN CHAO LAO
SCHOOL UNDER THE CHANTHABURI PRIMARY EDUCATIONAL
SERVICE AREA OFFICE 1

ปุนยณูช วัฒนรังษี^{1*}, เริงวิชญ์ นิลโคตร² และ ้วยวุฒิ บุญลอย³
Poonyanuch Wattanarungsri^{1*}, Reongwit Nilkote² and Waiwoot Boonloy³

(Received: September 18, 2025; Revised: October 20, 2025; Accepted: October 24, 2025)

บทคัดย่อ

บทความนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเจ้าหลาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้กระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นกรอบดำเนินงาน การศึกษาครั้งนี้เน้นการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรให้มีทักษะในการเลือก สร้าง และใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งการออกแบบกิจกรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ภายใต้บริบทที่โรงเรียนขนาดเล็กมักเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากร ครู และเทคโนโลยี การดำเนินงานประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก ได้แก่ 1) ขั้นวางแผน ด้วยการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันและกำหนดเป้าหมายในการพัฒนาครูและบุคลากร 2) ขั้นดำเนินการ โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันตามกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) 3) ขั้นตรวจสอบและประเมินผล ด้วยการติดตามการใช้สื่อในห้องเรียนและการนิเทศติดตามการสอน และ 4) ขั้นปรับปรุงและพัฒนา โดยสร้างแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลและขยายผลไปยังโรงเรียนอื่น ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนบ้านเจ้าหลาวสามารถพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยี ส่งผลให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยและน่าสนใจ เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนสามารถสร้างแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อรวบรวมและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน ซึ่งช่วยให้สามารถขยายผลการปฏิบัติที่ดีไปสู่โรงเรียนขนาดเล็กอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมดังกล่าวช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพครูให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและทักษะดิจิทัล การดำเนินงานในกรณีศึกษานี้ช่วยบรรเทาข้อจำกัดของโรงเรียนขนาดเล็ก

¹ ครูโรงเรียนบ้านเจ้าหลาว สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1

¹ Teacher of Ban Chao Lao School, Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1

² อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

² Curriculum Lecturer of Program in Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

³ อาจารย์ประจำหลักสูตรสาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี

³ Curriculum Lecturer of Program in Educational Administration, Faculty of Education, Rambhai Barni Rajabhat University, Chanthaburi

* Corresponding author. E-mail: 6826141017@rbru.ac.th

พร้อมทั้งแนะนำให้สร้างความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาการเรียนรู้ที่ยั่งยืน โดยนักเรียนมีส่วนร่วมในการเลือก สร้าง และใช้สื่อเทคโนโลยีเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวัน และการใช้สื่ออย่างปลอดภัย

คำสำคัญ: การส่งเสริม, การจัดการเรียนรู้, โรงเรียนขนาดเล็ก, สื่อเทคโนโลยี

Abstract

The purpose of this article was to investigate the enhancement of educational technology integration in small schools, specifically focusing on a case study of Ban Chao Lao School, under the Chanthaburi Primary Educational Service Area Office 1, utilizing the PDCA (Plan - Do - Check - Act) quality cycle as its operational framework. The study emphasized developing the competency of teachers and personnel in selecting, creating, and appropriately using educational technology, along with designing activities conducive to student learning. Operating within a context where small schools frequently face constraints in terms of resources, personnel, and technology, the implementation involved four core stages: 1) Plan, by analyzing the current situation and setting goals for teacher development; 2) Do, by conducting workshops and promoting collaborative learning through the Professional Learning Community (PLC) process; 3) Check, through monitoring classroom media usage and supervisory observation of teaching; and 4) Act, by establishing a digital learning repository and scaling up the results to other schools. The findings indicate that Ban Chao Lao School successfully advanced the technological knowledge and skills of its staff, leading to students gaining modern and engaging learning experiences, and fostering a creative, technology - supportive learning environment. The school's capacity to create and disseminate digital learning resources facilitates the effective replication of best practices across other small schools. This initiative significantly elevated the quality of instruction and student learning outcomes, while also developing teachers' capacities in alignment with essential twenty - first - century skills, particularly in technology and digital literacy. The approach demonstrated in this case study successfully mitigated the inherent limitations faced by small schools. Furthermore, it recommends fostering collaboration with parents and the community to sustain educational development, ensuring students actively participate in selecting, creating, and safely using educational technology linked to real - life contexts.

Keywords: Enhancement, Learning Management, Small - Scale Schools, Educational Technology

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีในศตวรรษที่ 21 ส่งผลให้การจัดการศึกษา ในทุกระดับจำเป็นต้องพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะทักษะ การเรียนรู้ การคิดวิเคราะห์ และ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศอย่างสร้างสรรค์ ตามที่กระทรวงศึกษาธิการ (2551) ได้ระบุไว้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้ซึ่งการพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุมาตรฐานการเรียนรู้ที่กำหนดนั้น จะช่วยให้ ผู้เรียนเกิดสมรรถนะที่สำคัญ 5 ประการ คือ 1) ความสามารถในการสื่อสาร 2) ความสามารถในการคิด 3) ความสามารถในการแก้ปัญหา 4) ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และ 5) ความสามารถในการใช้ เทคโนโลยี สอดคล้องกับ วิจารณ์ พานิช (2556) ได้ระบุว่า การเรียนรู้ของผู้เรียนในยุคศตวรรษที่ 21 จำเป็นต้องฝึกทักษะ 3 กลุ่ม คือ ทักษะชีวิตและการทำงาน ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม และทักษะด้าน สารสนเทศ สื่อและเทคโนโลยี สอดคล้องกับงานวิจัยของ วรณพร จิตรสังวรณ์ (2560) กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 โลกก้าวเข้าสู่ยุคของเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารหรือไอที ทำให้ วิธีการเรียนรู้และการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในสังคมปรับเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว ด้วยความก้าวหน้าของ เทคโนโลยีและการส่งเสริมจากทุกภาคส่วนทำให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก ยิ่งเทคโนโลยีมีความก้าวหน้ามากขึ้นเท่าใดยิ่งทำให้มีนวัตกรรมรูปแบบต่าง ๆ มากขึ้น ทุกสังคมต้องปรับตัว และรับมือกับความเปลี่ยนแปลงโดยเฉพาะในแวดวงการศึกษา การนำเอานวัตกรรมมาใช้ในการจัดการเรียน การสอนสามารถพัฒนาคุณภาพและศักยภาพในการเรียนรู้ได้อย่างเต็มที่ เช่น การนำเทคโนโลยี คอมพิวเตอร์มาใช้กับระบบการศึกษาด้านการเรียนการสอน การนำสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการ จัดการเรียนรู้จึงนับเป็นกลยุทธ์สำคัญที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอน สร้างแรงจูงใจ และเปิดโอกาสให้ ผู้เรียนเข้าถึงแหล่งความรู้ได้หลากหลายและไร้ข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ อย่างไรก็ตาม โรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทยยังคงเผชิญข้อจำกัดหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคล งบประมาณ โครงสร้าง พื้นฐานทางเทคโนโลยี ตลอดจนสมรรถนะด้านดิจิทัลของครูผู้สอน ดังที่งานวิจัยของ อมรรัตน์ จินดา และเอกนถน บางท่าไม้ (2559) กล่าวว่า การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับ สถานศึกษาจะประสบผลสำเร็จไม่ได้ถ้าขาดบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถ และทักษะ ในการนำไปใช้ให้ เกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาและนักเรียนสถานศึกษาที่มีขนาดใหญ่ หรือใหญ่พิเศษจะมีบุคลากรด้านนี้ โดยตรงแต่สถานศึกษาขนาดกลาง และขนาดเล็กยังมีความต้องการบุคลากรที่มีความรู้ทางด้านเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร การส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารโรงเรียนขนาดเล็กสามารถเลือกใช้ และพัฒนาสื่อ เทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสมกับบริบท จึงเป็นประเด็นสำคัญที่ควรศึกษาและพัฒนาอย่างจริงจัง

การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในโรงเรียนขนาดเล็กมีความสัมพันธ์โดยตรงกับภาวะผู้นำของ ผู้บริหารโรงเรียน ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปถือเป็นปัจจัยสำคัญที่ช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการ นำนวัตกรรมและเทคโนโลยีไปใช้ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปควรมีคุณสมบัติสำคัญ ได้แก่ การมี วิสัยทัศน์ที่ชัดเจน ความสามารถในการสื่อสารและโน้มน้าวใจ การตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ความรับผิดชอบต่อ ผลลัพธ์ และความยืดหยุ่นในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลง (มณีรัตน์ จันทรา และคณะ, 2566; จรัส อติวิทยากรณ์, 2554) คุณสมบัติของผู้นำเหล่านี้ช่วยให้ผู้บริหารสามารถกำหนดเป้าหมายและแนวทางการใช้สื่อเทคโนโลยีในชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม พร้อมทั้งสนับสนุนครูให้พัฒนาทักษะด้านดิจิทัลอย่าง ต่อเนื่อง ส่งเสริมความมุ่งมั่นในการสร้างสื่อและกิจกรรมที่เชื่อมโยงกับการเรียนรู้ของนักเรียน นอกจากนี้

ผู้นำที่มีคุณสมบัติครบถ้วนยังสามารถจัดสรรทรัพยากรและสร้างแรงจูงใจให้ครูและนักเรียนกล้าใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย (จาตุรงค์ ยตะโคตร และคณะ, 2564) ภาวะผู้นำที่มีวิสัยทัศน์และความสามารถในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพทำให้เกิดวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นความร่วมมือ การทดลอง และนวัตกรรม ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง และยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

จังหวัดจันทบุรีมีศักยภาพด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา โดยเฉพาะสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งในเขตเมืองและชนบท (สำนักงานสถิติจังหวัดจันทบุรี, 2566) แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน 5 ปี (พ.ศ. 2566 - พ.ศ. 2570) ของสำนักงานฯ เน้นความปลอดภัย ความมั่นคง และการสร้างบรรยากาศการทำงานที่เอื้อต่อครูและบุคลากร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1, 2567) ด้วยความเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 ภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปของผู้บริหารจึงมีความสำคัญ ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปสามารถส่งเสริมครูให้พัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง สร้างความสุขในการทำงาน และยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการพัฒนาประเทศในระยะยาว ในบริบทนี้ โรงเรียนบ้านเจ้าหลาวเป็นโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในพื้นที่ชนบทชายฝั่งทะเลและอยู่ภายใต้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ซึ่งโรงเรียนในเขตชนบทหลายแห่งของจันทบุรี รวมถึงโรงเรียนบ้านเจ้าหลาวมีข้อจำกัดในด้านการขาดแคลนอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ดิจิทัล ครูจำนวนมากยังไม่ผ่านการอบรมการจัดการเรียนรู้แบบออนไลน์ ส่งผลให้การใช้สื่อเทคโนโลยีในห้องเรียนยังอยู่ในระดับเริ่มต้นและจำกัดในบางกลุ่มสาระ จากข้อเท็จจริงข้างต้น โรงเรียนบ้านเจ้าหลาวจึงจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ เพื่อให้สอดคล้องกับแนวนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 ที่เน้นการเรียนรู้แบบ Active Learning ผ่านเครื่องมือเทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนในยุคดิจิทัล โรงเรียนบ้านเจ้าหลาวพยายามพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนการสอน เช่น การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) การใช้สื่อดิจิทัลในชั้นเรียน และกิจกรรมเสริมสร้างทักษะดิจิทัลให้นักเรียน การศึกษากรณีโรงเรียนบ้านเจ้าหลาวจึงช่วยให้เห็น เหตุผลว่าการส่งเสริมสื่อเทคโนโลยีสามารถยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อของโรงเรียนขนาดเล็กได้ และสะท้อนผลลัพธ์ของปัจจัยแห่งความสำเร็จ อุปสรรค รวมถึงแนวทางในการพัฒนาที่จะสามารถนำไปปรับใช้กับโรงเรียนอื่น ๆ ได้

จากความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้น การจัดการเรียนการสอนในยุคปัจจุบันมุ่งเน้นสมรรถนะสำคัญของผู้เรียน ทั้งการคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การแก้ปัญหา และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ สอดคล้องกับนักวิชาการหลายท่านเห็นพ้องว่าการเรียนรู้ยุคใหม่ต้องผสมผสานทักษะชีวิต การทำงานนวัตกรรมและสารสนเทศ เทคโนโลยีที่ก้าวหน้ามีบทบาทสำคัญต่อการเรียนรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการศึกษา อย่างไรก็ตาม โรงเรียนขนาดเล็กยังคงเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากรและบุคลากร การส่งเสริมให้ครูและผู้บริหารมีสมรรถนะด้านเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญ โรงเรียนบ้านเจ้าหลาวเป็นตัวอย่างของโรงเรียนขนาดเล็กที่พยายามพัฒนาและบูรณาการสื่อเทคโนโลยี เช่น DLTV และสื่อดิจิทัล เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนรู้อ ซึ่งสามารถสะท้อนแนวทางการพัฒนาที่นำไปปรับใช้ในโรงเรียนอื่นได้

การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในสถานศึกษา

การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในสถานศึกษา เป็นการสร้างสภาพแวดล้อมและเงื่อนไขที่เอื้อต่อการใช้ประโยชน์จากสื่อเทคโนโลยีอย่างมีประสิทธิภาพและสร้างสรรค์ โดยมีเป้าหมายเพื่อเพิ่มพูนทักษะความรู้ และประสิทธิภาพในด้านต่าง ๆ เช่น การศึกษา การทำงาน และการดำเนินชีวิตประจำวัน ซึ่งสามารถทำได้หลายวิธี เช่น การพัฒนาทักษะและความรู้ให้แก่บุคลากร การจัดหาและดูแลอุปกรณ์เทคโนโลยีให้พร้อมใช้งาน การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการทำงานและการเรียนรู้ การส่งเสริมการสร้างเนื้อหาและนวัตกรรมดิจิทัล และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และพัฒนาแนวทางปฏิบัติที่ดีร่วมกัน การนำสื่อและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอนมีบทบาทสำคัญต่อการยกระดับคุณภาพการศึกษาในศตวรรษที่ 21 องค์ความรู้ในด้านนี้ครอบคลุมตั้งแต่ขั้นตอนการเลือก การเตรียม การใช้งาน ไปจนถึงการประเมินผล ซึ่งต้องมีการวางแผนอย่างเป็นระบบ และต้องคำนึงถึงปัจจัยที่เกี่ยวข้องในทุกมิติ โดยมีแนวทางการใช้สื่อการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดนั้น ควรประกอบด้วย 4 ขั้นตอนหลัก อาทิทยา ปัญญา และคณะ (2556) ได้ให้รายละเอียดว่า ขั้นตอนแรก คือ การเลือกสื่อให้เหมาะสมกับจุดประสงค์การเรียนรู้ รวมถึงระดับสติปัญญา ความสามารถ ความต้องการ และประสบการณ์เดิมของผู้เรียน จากนั้น ขั้นตอนที่สอง คือการเตรียมสื่อให้พร้อมใช้งาน โดยตรวจสอบสภาพความพร้อมและจัดเตรียมจำนวนให้เพียงพอต่อการใช้งานจริง ขั้นตอนที่สาม เป็นการนำสื่อไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ตามแผนที่กำหนดไว้ และ ขั้นตอนที่สุดท้าย คือการประเมินผลการใช้สื่อ เพื่อให้ทราบว่าการทำงานนั้นบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่คาดหวังไว้หรือไม่ การปฏิบัติตามขั้นตอนเหล่านี้จะช่วยให้การใช้สื่อเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อผู้เรียน

นอกเหนือจากหลักการใช้สื่อการเรียนรู้โดยทั่วไปแล้ว การใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนก็มีขั้นตอนที่คล้ายคลึงกัน โดยมุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการเรียนรู้ ดังที่ พระปลัด ทศพล จิตตทนโต และคณะ (2568) พบว่า การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีของครูสามารถทำได้ 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การนำเข้าสู่บทเรียน ซึ่งครูสามารถใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้เรียน 2) การดำเนินการสอน โดยการนำเสนอเนื้อหาผ่านสื่อเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ 3) การสรุปบทเรียน โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีที่ครูมีความคุ้นเคยมาช่วยในการสรุปองค์ความรู้ และ 4) การประเมินผล โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน การส่งเสริมในขั้นตอนเหล่านี้ช่วยให้ครูสามารถนำเทคโนโลยีมาใช้ได้อย่างคล่องแคล่วและเป็นธรรมชาติ อมรรรัตน์ จินดา และเอกนถุน บางท่าไม้ (2559) ได้จำแนกองค์ประกอบของแนวทางการส่งเสริมสนับสนุนการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของสถานศึกษาที่สำคัญออกเป็น 3 ด้าน ได้แก่ ด้านที่หนึ่ง คือ ด้านวัสดุครุภัณฑ์ (Hardware) เช่น คอมพิวเตอร์หรืออุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ต่าง ๆ ที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานในการเข้าถึงเทคโนโลยี ด้านที่สอง คือ ด้านโปรแกรมและสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน (Software) ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการถ่ายทอดความรู้ และ ด้านที่สาม คือ ด้านบุคลากร (Peopleware) ซึ่งเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนและประยุกต์ใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์ประกอบเหล่านี้สอดคล้องกับแนวคิดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่เน้นการเรียนรู้ตลอดชีวิตบนพื้นฐานของทักษะที่สำคัญ นอกจากนี้ การเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ยังต้องยึดหลักทักษะพื้นฐาน ได้แก่ 3R (Reading, Riting, Rithmetic) และ 8C ซึ่งประกอบด้วย ทักษะด้านการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และทักษะในการแก้ปัญหา (Critical Thinking and Problem Solving), ทักษะด้านการสร้างสรรค์ และนวัตกรรม (Creativity and

Innovation), ทักษะด้านความเข้าใจต่างวัฒนธรรม ต่างกระบวนทัศน์ (Cross - Cultural Understanding), ทักษะด้านความร่วมมือ การทำงานเป็นทีม และภาวะผู้นำ (Collaboration Teamwork and Leadership), ทักษะด้านการสื่อสาร สารสนเทศ และรู้เท่าทันสื่อ (Communications, Information and Media Literacy), ทักษะด้านคอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (Computing and ICT Literacy), ทักษะอาชีพ และทักษะการเรียนรู้ (Career and Learning Skills), ความมีเมตตา กรุณา วินัย คุณธรรม จริยธรรม (Compassion) การพัฒนาทักษะเหล่านี้จะนำไปสู่การสร้าง องค์กรแห่งการเรียนรู้ (Learning Organization: LO) ซึ่งหมายถึงกระบวนการที่องค์กรสามารถปรับปรุงการกระทำได้ด้วยความรู้ความเข้าใจที่ดียิ่งขึ้น

สรุปได้ว่า การส่งเสริมการใช้สื่อและเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาต้องดำเนินการอย่างเป็นระบบ เริ่มตั้งแต่การเลือกและเตรียมสื่อที่เหมาะสม การนำไปใช้ในกระบวนการเรียนรู้ ไปจนถึงการประเมินผล เพื่อให้การใช้งานบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ การบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนการสอนควรครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การนำเข้าสู่บทเรียนจนถึงการประเมินผล และต้องมีการพัฒนาอย่างครบวงจรทั้งในด้าน ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ และบุคลากร เพื่อให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ซึ่งจะนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่าการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็กเป็นกลยุทธ์สำคัญในการยกระดับคุณภาพการศึกษาและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน โรงเรียนขนาดเล็กมักเผชิญข้อจำกัดด้านครู ทรัพยากร และเทคโนโลยี ทำให้การจัดการเรียนรู้ต้องปรับตัว ผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปสามารถสร้างวิสัยทัศน์ ส่งเสริมครูให้พัฒนาทักษะดิจิทัล และสนับสนุนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่เหมาะสม การผสมผสานเทคโนโลยีและภาวะผู้นำช่วยสร้างสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรม ความร่วมมือ และความคิดสร้างสรรค์ ทำให้นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้เต็มศักยภาพและใช้เทคโนโลยีอย่างปลอดภัย นอกจากนี้ การสนับสนุนจากผู้นำยังช่วยลดอุปสรรคด้านทรัพยากรและการจัดการเรียนการสอน ทำให้โรงเรียนขนาดเล็กสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของศตวรรษที่ 21 และพัฒนาสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง

การบริหารจัดการเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้สำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก

โรงเรียนขนาดเล็กในประเทศไทยเผชิญความท้าทายด้านทรัพยากร ครู และเทคโนโลยี ทำให้การจัดการเรียนรู้จำเป็นต้องปรับตัวเพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียน การนำสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ช่วยสร้างประสบการณ์เรียนรู้ที่ทันสมัยและน่าสนใจ ภายใต้บทบาทสำคัญของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำเชิงปฏิรูป ผู้นำสามารถสนับสนุนครูในการพัฒนาทักษะดิจิทัล กำหนดวิสัยทัศน์ชัดเจน และสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรม การผสมผสานระหว่างการสนับสนุนผู้นำและเทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการยกระดับผลสัมฤทธิ์และสมรรถนะของนักเรียนในศตวรรษที่ 21

รังสิยา นรินทร์ และคณะ (2562) ได้กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการที่มุ่งออกแบบและพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายที่กำหนด ครูผู้สอนต้องนำหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการเรียนรู้ วิธีการสอน กิจกรรม เทคนิคการจัดการเรียนรู้ และสื่อเทคโนโลยีมาผสมผสานอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ แนวคิดดังกล่าวสอดคล้องกับสงกรานต์ รัตนแสงสร (2563) ที่ระบุว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการที่ช่วยให้ผู้เรียนได้รับความรู้ พฤติกรรม ทักษะ และคุณค่า ผ่านวิธีการถ่ายทอดหลากหลายโดย

คำนึงถึงศักยภาพเฉพาะบุคคล การสอนเป็นพฤติกรรมตามธรรมชาติของมนุษย์ที่เกิดจากความต้องการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน การเรียนรู้จึงมีหลายรูปแบบ เช่น การฝึกอบรม การทบทวน การชี้แนะ การเรียนทางไกล การเรียนแบบไร้ครู หรือการสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเอง ทั้งหมดนี้เป็นประสบการณ์ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงจากการไม่รู้สู่การมีความรู้และทักษะที่ถาวร ผ่านการปฏิบัติจริงและปฏิสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อม ผู้สอนจึงจำเป็นต้องเข้าใจทฤษฎีการเรียนรู้เพื่อนำไปใช้พัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสม

อย่างไรก็ตาม โรงเรียนขนาดเล็กยังเผชิญอุปสรรคหลายประการ ดังผลการศึกษาของ อาทิตยา ปัญญา และคณะ (2556) ที่พบว่าโรงเรียนเหล่านี้ประสบปัญหาขาดประสบการณ์ เนื่องจากครูที่มีความสามารถมักย้ายไปโรงเรียนขนาดใหญ่หรือในเมือง ทำให้ครูส่วนใหญ่เป็นครูบรรจุใหม่หรือครูอัตราจ้างที่ขาดทักษะการจัดการเรียนรู้ อีกทั้งจำนวนครูไม่เพียงพอต่อหลายระดับชั้น ขาดสื่อและอุปกรณ์ทันสมัย รวมถึงเทคโนโลยีพื้นฐาน เช่น อินเทอร์เน็ตความเร็วสูงหรือสัญญาณโทรศัพท์ ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่ตอบสนองความต้องการของผู้เรียนเต็มที่ การนิเทศติดตามยังมีข้อจำกัดจากระยะทางและสภาพการเดินทาง โดยเฉพาะฤดูฝนนอกจากนี้โครงสร้างประชากรยังส่งผลต่อการดำเนินงานของโรงเรียนขนาดเล็ก การอพยพเข้าสู่เมืองและการขยายตัวของโรงเรียนเอกชนทำให้จำนวนนักเรียนลดลง งบประมาณรายหัวลดตาม ส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้และคุณภาพการศึกษา ซึ่งธีระพล เพ็ญจันทร์ (2563) ได้เสนอแนวปฏิบัติสำหรับโรงเรียนขนาดเล็ก 5 รูปแบบ ได้แก่ การเรียนรวมช่วงชั้น การบูรณาการ การเรียนผ่านดาวเทียม โรงเรียนพี่ - โรงเรียนน้อง และการเรียนรวมทุกชั้นเรียน โดยเน้นบทบาทครูเป็นผู้จัดการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญและคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองอย่างเต็มที่

สรุปได้ว่า การจัดการเรียนรู้ในโรงเรียนขนาดเล็กเป็นกระบวนการที่ต้องผสมผสานหลักการ ทฤษฎี และเทคโนโลยีเข้าด้วยกันอย่างเหมาะสม เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย แม้โรงเรียนขนาดเล็กจะเผชิญความท้าทายหลายประการ ทั้งปัญหาขาดประสบการณ์ จำนวนครูไม่เพียงพอ ขาดสื่อและอุปกรณ์ทันสมัย รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีที่จำกัด ส่งผลให้การจัดการเรียนรู้ไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนได้เต็มที่ อย่างไรก็ตาม การนำสื่อเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ร่วมกับภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปของผู้บริหารสามารถช่วยบรรเทาข้อจำกัดเหล่านี้ได้ โดยการสนับสนุนให้ครูพัฒนาทักษะดิจิทัล การกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจน และการสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรม ซึ่งจะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น การเรียนรวมช่วงชั้น การบูรณาการ การเรียนผ่านดาวเทียม และการเรียนรู้ที่ยืดหยุ่นเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองอย่างเต็มศักยภาพและมีสมรรถนะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21

การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้: กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเจ้าหลาว

โรงเรียนบ้านเจ้าหลาว ตั้งอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เป็นโรงเรียนขนาดเล็กในพื้นที่ชายฝั่งทะเลของจังหวัดจันทบุรี เปิดสอนในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 - 6 โดยมีจำนวนนักเรียน 103 คน บุคลากรครูของโรงเรียนมีจำนวน 10 คน (โรงเรียนบ้านเจ้าหลาว, 2568) โดยมีการปฏิบัติงานในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทท้องถิ่น โรงเรียนมีความพยายามพัฒนาการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการสื่อเทคโนโลยีเข้ากับการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งในรูปแบบการเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) การใช้สื่อดิจิทัลและโปรแกรมออนไลน์เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ในชั้นเรียน ตลอดจนการจัดกิจกรรมเสริมสร้างทักษะดิจิทัลแก่นักเรียนให้สามารถใช้เทคโนโลยีได้อย่างสร้างสรรค์และปลอดภัย กระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นเครื่องมือบริหารจัดการที่สำคัญอย่างยิ่งต่อการขับเคลื่อน การปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง โดยให้แนวทางเชิงระบบในการระบุและแก้ไขปัญหาอย่างมีโครงสร้าง ซึ่งช่วยให้การดำเนินงานมีจุดหมาย และทำให้การตัดสินใจง่ายขึ้น เนื่องจากมีการตั้งเป้าหมายและการวัดผลที่ชัดเจน นอกจากนี้ วงจรคุณภาพ PDCA ยังช่วยลดความเสี่ยงในการจัดการและป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาซ้ำ ซึ่งกระบวนการดังกล่าวจะเป็นแนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในโรงเรียนขนาดเล็ก ปัจจัยที่นำไปสู่ความสำเร็จ รวมถึงอุปสรรคและข้อจำกัดที่เกิดขึ้น ซึ่งสามารถนำไปเป็นแนวทางพัฒนาและปรับใช้กับโรงเรียนขนาดเล็กแห่งอื่นในบริบทที่คล้ายคลึงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

กระบวนการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านเจ้าหลาวดำเนินการตามกรอบแนวคิดของกระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA เพื่อให้การพัฒนาครูและบุคลากรมีประสิทธิภาพสูงสุดและนักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยและเหมาะสมกับศตวรรษที่ 21 ซึ่งมีการดำเนินการ ดังนี้

1. ขั้นวางแผน (P: Plan) การวางแผนเริ่มจากการวิเคราะห์สภาพปัจจุบันของโรงเรียน โดยสำรวจความพร้อมของครู บุคลากร นักเรียน และอุปกรณ์เทคโนโลยี พร้อมเก็บข้อมูลทักษะการใช้สื่อเทคโนโลยีของครู จากนั้นกำหนดเป้าหมายเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้สามารถใช้สื่อเทคโนโลยีได้อย่างเหมาะสม และมุ่งให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัย มีคุณภาพต่อเนื่อง การวางแผนโครงการประกอบด้วย การกำหนดผู้รับผิดชอบ งบประมาณ ระยะเวลา และเกณฑ์การประเมินผล รวมทั้งมอบหมายให้ครูและบุคลากรเข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการด้านการสร้างและการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้

2. ขั้นดำเนินการ (D: Do) การดำเนินงานมุ่งเน้นการสร้างความรู้และทักษะให้กับครูและบุคลากร โดยจัดอบรมเชิงปฏิบัติการและทดลองใช้สื่อเทคโนโลยีในห้องเรียนจริง ครูนำสื่อไปปรับใช้กับรายวิชาที่เหมาะสม เช่น วิทยาการคำนวณ สังคมศึกษา และภาษาไทย พร้อมทั้งส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันตามกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ Professional Learning Community (PLC) เพื่อแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ นอกจากนี้ โรงเรียนสนับสนุนอุปกรณ์พื้นฐาน เช่น คอมพิวเตอร์ โปรเจกเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อเสริม เพื่อให้การจัดการเรียนรู้เป็นไปอย่างราบรื่น

3. ขั้นตรวจสอบและประเมินผล (C: Check) การตรวจสอบและประเมินผลดำเนินการโดยติดตามการใช้สื่อเทคโนโลยีในห้องเรียน ใช้แบบสอบถามความพึงพอใจของนักเรียน และการนิเทศติดตามการสอนของครูเพื่อประเมินทักษะและความสามารถในการใช้สื่อ หลังจากนั้นจัดประชุมสรุปผลการ

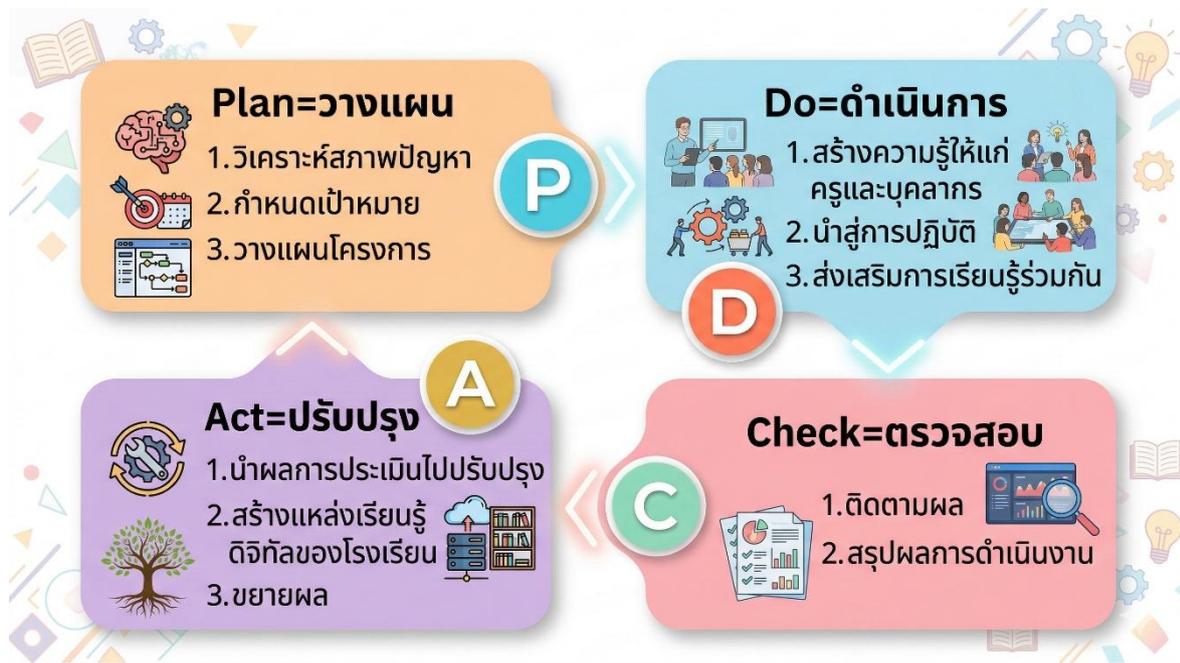
ดำเนินงานเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์ วิเคราะห์ข้อดีและข้อบกพร่อง เพื่อนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ต่อไป

4. ขั้นปรับปรุงและพัฒนา (A: Act) การปรับปรุงและพัฒนา นำผลการประเมินมาปรับปรุง การพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถในการสร้างและใช้สื่อเทคโนโลยีที่หลากหลายและทันสมัยมากขึ้น นอกจากนี้ โรงเรียนสร้างแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อรวบรวมและเผยแพร่สื่อเทคโนโลยีผ่านแพลตฟอร์มออนไลน์ เช่น Google Drive หรือเว็บไซต์ของโรงเรียน เพื่อให้ง่ายต่อการเข้าถึงและนำไปใช้ สุดท้าย การขยายผลเผยแพร่ผลการปฏิบัติที่ดีไปยังโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ในเครือข่ายสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 เพื่อให้โรงเรียนอื่นสามารถเรียนรู้และปรับใช้แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในสถานศึกษาได้อย่างเหมาะสม

โครงการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนบ้านเจ้าหลาว โดยใช้กระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA สามารถสร้างกลไกการพัฒนาที่เชื่อมโยงการอบรมครู การทดลองสอน การประเมินผล และการปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง การดำเนินงานนี้ไม่เพียงแต่พัฒนาทักษะและความรู้ด้านเทคโนโลยีของครูเท่านั้น แต่ยังสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่เน้นนวัตกรรม ความร่วมมือ และการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ของนักเรียน การผสมผสานระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารและกระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA ทำให้โรงเรียนสามารถปรับตัวต่อความเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีได้อย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้ผู้เรียนมีโอกาสนำสมรรถนะด้านดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ และทักษะการเรียนรู้ที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 อย่างเต็มศักยภาพ

องค์ความรู้ที่ได้รับ

การศึกษาครั้งนี้เป็นการสังเคราะห์องค์ความรู้จากการดำเนินงานส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในโรงเรียนบ้านเจ้าหลาว ซึ่งสะท้อนให้เห็นแนวทางการพัฒนาโรงเรียนขนาดเล็กในยุคดิจิทัลอย่างรอบด้าน โดยมุ่งเน้นการบูรณาการเทคโนโลยีเข้ากับกระบวนการบริหารจัดการผ่านวงจรคุณภาพ PDCA การเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงปฏิรูปของผู้บริหาร และการพัฒนาศักยภาพครูด้วยกระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ PLC ที่เน้นการเรียนรู้ร่วมกัน ปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การมีผู้นำที่มีวิสัยทัศน์ การพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง การสนับสนุนทรัพยากรที่เพียงพอ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ และการเชื่อมโยงเนื้อหากับบริบทท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม โรงเรียนขนาดเล็กยังเผชิญกับความท้าทายด้านงบประมาณ ความมั่นใจของครู และโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสามารถแก้ไขได้ด้วยการใช้ทรัพยากรร่วมกัน การพัฒนาสื่อที่เหมาะสม และการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการเปลี่ยนแปลง องค์ความรู้จากกรณีศึกษานี้สามารถนำไปปรับใช้ในโรงเรียนอื่นได้ โดยเน้นการปรับตามบริบท เริ่มจากสิ่งที่มีอยู่จริง สร้างความยั่งยืน และพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือ ทั้งนี้ การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีส่งผลเชิงบวกต่อสมรรถนะผู้เรียนในด้านทักษะดิจิทัล การคิดวิเคราะห์ การสื่อสาร การเรียนรู้ด้วยตนเอง และจิตสำนึกด้านความปลอดภัยดิจิทัล ซึ่งล้วนเป็นทักษะสำคัญในการเตรียมผู้เรียนให้พร้อมต่อการดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21 สามารถสรุปได้ ตามแผนภาพที่ 1 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ
ที่มา: สังเคราะห์โดยผู้เขียนบทความ

สรุป

การส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้ของโรงเรียนขนาดเล็ก กรณีศึกษาโรงเรียนบ้านเจ้าหลาว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1 โดยใช้กระบวนการของวงจรคุณภาพ PDCA (Plan - Do - Check - Act) เป็นกรอบดำเนินงาน การศึกษาเน้นการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรให้มีทักษะในการเลือก สร้าง และใช้สื่อเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม รวมถึงการออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน ผลการศึกษาพบว่า โรงเรียนสามารถยกระดับความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีของครูและบุคลากร ทำให้นักเรียนได้รับประสบการณ์การเรียนรู้ที่ทันสมัยและน่าสนใจ เกิดบรรยากาศการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ โรงเรียนสามารถพัฒนาแหล่งเรียนรู้ดิจิทัลเพื่อรวบรวมและเผยแพร่สื่อการเรียนการสอน พร้อมขยายผลการปฏิบัติที่ดีไปสู่โรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การส่งเสริมดังกล่าวช่วยยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ตลอดจนพัฒนาศักยภาพครูให้สอดคล้องกับทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยีและทักษะดิจิทัล ข้อจำกัดด้านทรัพยากร ครู และเทคโนโลยีของโรงเรียนขนาดเล็กได้รับการบรรเทา และนักเรียนสามารถมีส่วนร่วมในการเลือก สร้าง และใช้สื่อเทคโนโลยีเชื่อมโยงกับชีวิตประจำวันอย่างปลอดภัย

ข้อเสนอจากการศึกษาครั้งนี้ โรงเรียนควรออกแบบกิจกรรมที่ส่งเสริมการใช้สื่ออย่างสร้างสรรค์ พร้อมพัฒนาครูและบุคลากรให้มีทักษะด้านเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง เพื่อยกระดับคุณภาพการเรียนการสอนและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะการเขียนบทความครั้งต่อไป ควรเน้นการวิเคราะห์ผลเชิงเปรียบเทียบกับโรงเรียนขนาดเล็กอื่น ๆ การระบุปัจจัยความสำเร็จและอุปสรรคอย่างชัดเจน พร้อมนำเสนอกรอบแนวคิด

และตัววัดที่สามารถวัดผลได้จริง เพื่อเพิ่มความน่าเชื่อถือและมาตรฐานสากลของบทความ รวมทั้งเสนอแนวทางการขยายผลการปฏิบัติที่ดีสู่บริบทโรงเรียนอื่นอย่างเป็นรูปธรรม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- จรัส อติวิทยากรณ์. (2554). *หลักการและทฤษฎีการบริหารการศึกษา*. สงขลา: มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- จาดุรงค์ ยตะโคตร, วาโร เฟิงสวัสดิ์ และวันเพ็ญ นันทะศรี. (2564). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 2. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ*, 15(3), 16 - 31.
- ธีระพล เฟิงจันทร์. (2563). แนวทางเพื่อการยกระดับคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดบึงกาฬ. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร*, 17(77), 158 - 167.
- พระปลัด ทศพล จิตตพินโต, ธีระพงษ์ สมเขาใหญ่, มะลิวัลย์ โยธารักษ์ และสุภาวดี คงอินทร์. (2568). แนวทางการส่งเสริมการใช้สื่อเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอนของครู โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา วัดเมืองยะลา. *วารสารพุทธสังคมวิทยาปริทรรศน์*, 10(1), 125 - 141.
- มณีรัตน์ จันทรา, เริงวิชญ์ นิลโคตร และวิวุฒิ บุญลอย. (2566). ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อคุณธรรม และความโปร่งใสในการดำเนินงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 10(12), 120 - 129.
- รังสิยา นรินทร์, ประกอบ ใจมั่น, และสายสวาท เกตุชาติ. (2562). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้านโดยการใช้กิจกรรมเป็นฐานในการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างความมุ่งมั่นแน่วแน่ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ*, 19(1), 57 - 70.
- โรงเรียนบ้านเจ้าหลาว. (2568). *แผนปฏิบัติการประจำปีการศึกษา 2568* โรงเรียนบ้านเจ้าหลาว. จันทบุรี: โรงเรียนบ้านเจ้าหลาว.
- วรรณพร จิตรสังวรรณ. (2560). *การพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เทคโนโลยีการเรียนรู้แบบเคลื่อนที่ รายวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อชีวิต สำหรับนักศึกษาปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*. (รายงานการวิจัย). สำนักวิจัยและพัฒนา: มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- วิจารณ์ พานิช. (2556). *การสร้างการเรียนรู้สู่ศตวรรษที่ 21*. กรุงเทพฯ: ส. เจริญการพิมพ์.
- สงกรานต์ รัตนแสงสร. (2563). *การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนรู้โดยการใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศของครูผู้สอน โรงเรียนบ้านนาวิทยาคม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. (2567). แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1. จันทบุรี: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 1.
- สำนักงานสถิติจังหวัดจันทบุรี. (2566). รายงานสถานการณ์ทางเศรษฐกิจและสังคมจังหวัดจันทบุรี ปี 2566. กรุงเทพฯ: สำนักงานสถิติแห่งชาติ.
- อมรรัตน์ จินดา และเอกนถน บางท่าไม้. (2559). สภาพปัญหาและแนวทางส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาานครปฐม เขต 2. *Veridian E - Journal, Silpakorn University*, 9(1), 404 - 405.
- อาทิตยา ปัญญา, อมรรัตน์ วัฒนาร, วารัตน์ แก้วอุไร และปกรณ ประจันบาน. (2556). การพัฒนารูปแบบการจัดการเรียนรู้ของครูในโรงเรียนขนาดเล็ก. *Journal of Education and Innovation*, 15(4), 96 - 104.